

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobkyně **Z. K.**, v řízení zastoupené JUDr. Jiřím Pitronem, advokátem se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Nádražní 2775/145, proti žalovanému **Magistrátu města Ostravy** se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Prokešovo náměstí 1803/8, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2012 č.j. SMO/ 254232/12/Vnitř/Vál, ve věci evidence trvalého pobytu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městského obvodu Polanka nad Odrou (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 25.6.2012 č.j. FVVM001693/2012, kterým byl k návrhu J. a I. J. (rodičů žalobkyně) zrušen údaj o místu trvalého pobytu žalobkyně na adrese O.-P. nad O., L.J. X, a místem jejího nového trvalého pobytu určeno sídlo správního orgánu I. stupně Ostrava-Polanka nad Odrou, 1. května 1/2A.

Žalobkyně namítá, že:

- 1) a) zejm. správní orgán I. stupně, ale i žalovaný, jsou vůči žalobkyni podjatí, což projevili úmyslně zlovolným chováním s cílem poškodit žalobkyni na jejich právech. Každý z těchto správních orgánů rozhodoval ve věci celkem 4x, kdy správní orgán I. stupně ve všech 4 případech žalobkyni zrušil trvalý pobyt. Už z toho plyne, že se na I. stupni dělo něco nenormálního, když ve všech 4 případech bylo rozhodnuto v neprospěch žalobkyně. Podjatost správního orgánu I. stupně vyplývá z hodnocení výpovědí svědků – výpověď žalobkynina manžela hodnotí jako ryze účelovou, naopak závěr o tom, že z výpovědi žalobkyně a jejího manžela nelze (prý) vyčíst jedinou snahu o urovnání napjatých vztahů a jediným učiněným krokem je trestní oznámení na rodiče, převzal správní orgán z hodnocení žalobkynina otce. Z dalšího hodnocení, že rodiče žalobkyně se uchýlili k tak radikálnímu řešení pro ně neřešitelné situace, jehož výsledkem je vydědění jediného dítěte, pak již přímo číší nepřátelský vztah správního orgánu I. stupně vůči žalobkyni. Podjatost je pak evidentní i z neprovedení navržených důkazů (stavební spis, policejní spis o poranění žalobkyně otcem, policejní spis o zákroku, kdy se žalobkyně domáhala vstupu do domu). Příčinou podjatosti správního orgánu I. stupně jsou podle žalobkyně místní vlivy (dům je situován ve stejném městském obvodu jako sídlo správního orgánu), přičemž veřejné mínění stálo spíše na straně žalobkyniných rodičů.
- b) jakkoli je pravdou, že žalobkyně není schopna uvést, který úředník či činitel správního orgánu I. stupně podjatost způsobil, namítá (a již dříve bezúspěšně namítala) podjatost tohoto správního orgánu jako celku a postup dle § 131 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „správní řád“);
- c) žalobkyni se přitom jeví jako nepatřičné, aby o podjatosti rozhodoval stejný orgán, který ji způsobil;
- d) žalobkyně si na podjatost stěžovala i žalovanému, ten však na její stížnost nejen nereagoval, ale ani o ní nerozhodl;
- 2) existují celkem 4 rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve věci, což svědčí o nízké kvalitě těchto rozhodnutí a o malé profesní zdatnosti osob, které tato rozhodnutí zpracovaly;
- 3) žalobkyně žila s rodiči od narození a část domu č.p. X v Polance nad Odrou užívala od svých 6 let. Toto užívání bylo bezproblémové až do r. 2006, kdy k ní rodiče začali mít negativní vztah pro antipatie k žalobkyninu příteli (dnes manželovi). Žalobkyně nikdy neobdržela validní nesouhlas s užíváním bytu, neboť
  - a) takový nesouhlas neprojevila její matka;
  - b) pokud měl nesouhlas projevít její otec, nikdy žalobkyni tento nesouhlas nebyl doručen;
  - c) případný otcův nesouhlas by byl neplatný pro rozpor s dobrými mravy s ohledem na jeho chování. Správní orgány v tomto ohledu nesprávně

vyhodnotily provedené výslechy svědků MUDr. Z. S., V. K. (žalobkynina manžela) a žalobkyně, z nichž vyplynulo, že otec žalobkyni omezoval až šikanoval při jejím pobytu v bytě, kdy jí v zimě vypínal topení a teplou vodu, způsobil žalobkyni poranění hlavy a pohmožděniny na těle. Žalobkyně byla naopak k rodičům vždy vstřícná, nedopustila se vůči nim žádného negativního jednání, naopak jim pomáhala a podílela se na opravách a údržbě domu. Žalobkyně se z bytu nikdy neodstěhovala – v květnu 2009 odjela na krátkou návštěvu za manželem, a když se vrátila, již tam nebyla vpuštěna. V této souvislosti se žalobkyně dovolává nálezů Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 3449/11

- 4) užívací právo žalobkyně není právem odvozeným od vlastnického práva jejich rodičů, které by bylo možno zrušit jednostranným projevem rodičů, žalobkyně totiž užívá předmětný byt na základě rodinného práva. Podle žalobkyně jde o samostatný titul užívání, který zákon o rodině předpokládá jako samozřejmost. Takové užívání na základě rodinného práva je nadřazeno jiným titulům užívání bytu (nájmu, výpůjčce, věcnému břemeni, atd.);
- 5) faktické neužívání bytu žalobkyní není založeno na její vůli (žalobkyně nikdy byt nevyklidila, natož dobrovolně), ale je důsledkem násilného a nezákonného chování žalobkynina otce. Zde se žalobkyně dovolává ústavního práva na nedotknutelnost obydlí;

Žalobkyně uvádí (str. 4 žaloby), že rodiče si nepřejí, aby žalobkyně v bytě bydlela, a žalobkyně má strach, aby ji její otec znovu fyzicky nenapadl. Žalobkyně dále zdůrazňuje (str. 13 žaloby), že netrvá na zachování trvalého pobytu bezúčelně, když má k Polance nad Odrou hluboký citový vztah. Bydlela tam od narození a chtěla by tam pobývat v době pracovního volna, o dovolené, o svátcích a nejen to – na stáří by se tam vrátila a v předmětném rodinném domě žila.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.

Zdůrazňuje, že žalobkyně odvozovala užívací právo k předmětnému domu od souhlasů rodičů J. a I. J. Dle ustálené soudní praxe v případech, kdy jde o odvozený právní důvod bydlení opírající se o souhlas nájemce bytu či vlastníka domu s užíváním bytu určitou osobou, zaniká takovýto právní důvod bydlení odvoláním souhlasu vlastníka s jeho dalším bydlením (zde se žalovaný dovolává rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 26 Cdo 2280/2009). Otec žalobkyně se zúčastnil dne 23.03.2011 ústního jednání u správního orgánu I. stupně a do protokolu odvolal souhlas s dalším bydlením žalobkyně v předmětném domě. Žalobkyně též podala u Okresního soudu v Ostravě žalobu, aby soud uložil žalobkyniným rodičům povinnost uzavřít nájemní smlouvu s žalobkyní. Okresní soud žalobu Z. K. rozsudkem ze dne 11.08.2010 pod sp. zn. 59 C 284/2009 zamítl, když uvedl, že žalobkyně měla souhlasem svých rodičů v předmětném rodinném domě odvozený právní titul bydlení, rodiče svůj souhlas s bydlením žalobkyni v předmětném domě odňali, žalobkyni nevznikl nájemní poměr k bytu v tomto předmětném domě ani konkludentně ani písemně a žalobkyni zanikl i odvozený právní titul bydlení v uvedeném domě odnětím souhlasu s bydlením v domě vlastníky domu. Dle § 85 zák. č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rodině“), rodiče jsou povinni starat se o děti do doby, pokud nejsou s to žít se samy. Pod pojmem *žít se* nelze spatřovat jenom možnost vlastními silami nabývat prostředky nutné k obživě, ale je tam nutno zahrnout i potřebu bydlení. Pokud tato složka péče rodičů o děti nemůže být kryta jinak, jsou rodiče povinni poskytovat bydlení i zletilým dětem. Odepřít zletilým dětem právo na bydlení u rodičů je

možné jen v případě, že tyto mají možnost samostatně bydlet anebo v případě, že svého práva zneužívají ve vztahu k těm, kteří jim bydlení poskytují. Žalobkyně je však vdaná, pracuje a bydlí v Praze – je tedy schopna si zajišťovat své životní potřeby sama.

Žalobkyně dále předmětný dům neužívá. Zák. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o evidenci obyvatel“ vymezuje místo trvalého pobytu v ust. § 10 odst. 1 jako adresu pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Současně v odst. 2 téhož ustanovení výslovně stanoví, že z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu uvedenému v odstavci 1 ani k vlastníkovu nemovitosti. S údajem o místě trvalého pobytu osoby je spojena řada důsledků, a rozhodnutí o zrušení tohoto údaje tak může zasáhnout do jeho práv, nicméně tento údaj plní na prvním místě funkci evidenční, respektive funkci zajištění dostupnosti a dosažitelnosti. Je proto žádoucí, aby evidovaný stav odpovídal stavu reálnému, a aby tak údaj o místě trvalého pobytu skutečně vedl k tomu, že osoba bude na daném místě dostupná, dosažitelná. Pokud osoba nedisponuje užívacím právem, mohou být tyto funkce naplňovány pouze v případě, že tato osoba objekt skutečně užívá. Z požadavku dostupnosti a dosažitelnosti přitom vyplývá, že nepostačí užívání například pouze pro účely uskladnění věcí, nýbrž užívání osobní, tj. užívání za účelem trvale se v objektu zdržovat – za účelem bydlení. Zákon zcela záměrně hovoří o místě trvalého pobytu, nikoliv o místě občasného „výskytu“ či místě uskladnění věcí. Faktické neužívání předmětného domu měl správní orgán I. stupně za prokázáno výpověďmi účastníků řízení J. J. a žalobkyně i svědků L.F., V. K. a dále z policejních spisů a rozsudku soudu. Žalobkyně z předmětného domu odešla v dubnu 2009, v červnu 2009 nebyla vpuštěna do předmětného domu a byl vyměněn zámek, tedy poté, co jmenovaná sama odešla z předmětného domu. Jestliže zaniklo užívací právo jmenované k předmětnému domu, je třeba slovo „neužívá-li“ dům (po zániku užívacího práva k domu) vyložit ve smyslu faktické realizace práva na bydlení. Jestliže žalobkyně v předmětném domě dlouhodobě nebydlí, tedy nevyužívá-li svého práva na bydlení, pak dům, k němuž nemá vlastnické právo ani právo nájmu, neužívá ani v rámci práva na bydlení. Zákon o evidenci obyvatel akceptuje faktický stav, bez ohledu na to, proč občan právo na bydlení nerealizuje (nevyužívá).

K výsledkům svědků MUDr. Z. S., V. K. a k výsledku žalobkyně má žalovaný za to, že správní orgán I. stupně řádně provedl výsledky svědků, jejich výpovědi použil jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí a v odůvodnění rozhodnutí uvedl, ze kterých výpovědí vycházel při hodnocení podkladů. Smyslem odůvodnění není doslovný opis celých výpovědí svědků a účastníků řízení, ale rozbor a zhodnocení podkladů pro rozhodnutí. Správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, což správní orgán I. stupně učinil, když ve svém rozhodnutí ze dne 25.06.2012 se dostatečně vypořádal s výpověďmi jmenovaných tak, aby mohl posoudit splnění podmínek ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel. Většina odpovědí jmenovaných na otázky zástupce žalobkyně i zástupce jejich rodičů nejsou relevantní pro řízení ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu.

Ohledně podjatosti správního orgánu I. stupně žalovaný uvádí, že k námitce podjatosti se vyjádřil správní orgán I. stupně dne 30.05.2012 a dne 24.07.2012 s tím, že nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící pro vyloučení úředníka z důvodu podjatosti ve smyslu ustanovení § 14 správního řádu. Zástupce žalobkyně požadoval, aby žalovaný pověřil novým řízením ve věci zrušení údaje o místě

trvalého pobytu žalobkyně jiný úřad městského obvodu a uložil mu o věci znovu jednat a rozhodnout. Žalovaný zaslal zástupci žalobkyni sdělení dne 19.06.2012, kde uvedl, že v uvedené věci je primárně věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí ve věci Úřad městského obvodu Polanka nad Odrou. Jakkoliv může být žalobkyně v průběhu doby s rozhodováním správního orgánu I. stupně nespokojena, správní řád neobsahuje úpravu, která by za současné situace mohla primárně určenou věcnou a místní příslušnost správního orgánu I. stupně v projednávaném případě změnit. Žádný z důvodů uvedených v § 131 odst. 2 správního řádu pro uplatnění delegace nebyl v projednávaném případě dán. Další důvod pro uplatnění delegace je obsažen v ust. § 131 odst. 4 správního řádu, a to v souvislosti s vyloučením všech úředních osob daného správního orgánu pro podjatost. Postup správního orgánu dle uvedeného paragrafu přichází v úvahu až po té, co sám podřízený orgán dojde po včasné podání námítky podjatosti účastníkem řízení nebo na základě sdělení konkrétní úřední osoby k závěru, že není způsobilý věc projednat a rozhodnout z důvodu vyloučení všech úředních osob tohoto orgánu pro podjatost, a uvědomí o tom svůj nadřízený orgán. To se v řešeném případě nestalo, což vylučuje jakýkoliv další postup nadřízeného orgánu v režimu ust. § 131 odst. 4 správního řádu. Návrhu na uskutečnění delegace tedy nemohlo být vyhověno.

Správní řízení ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně bylo vedeno v souladu s § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, kdy ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu jen na návrh vlastníka objektu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt. Pokud otec žalobkyně jako oprávněná osoba v řízení prokázal, že žalobkyně objekt neužívá, a její užívací právo k tomuto objektu zaniklo, správní orgán musí takovému návrhu vyhovět. Tak tomu bylo i v posuzované věci. Žalovanému proto v této věci nelze vytýkat nezákonný postup, resp. vydání nezákonného rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Nejprve se krajský soud zabýval otázkou podjatosti správních orgánů [žalobním bodem 1)].

Z obsahu správních spisů k této otázce soud zjistil, že žalobkyně uplatnila námítku podjatosti nejprve v odvolání ze dne 10.3.2012, kdy podjatost spatřuje v hodnocení důkazů správním orgánem I. stupně a zamítnutí důkazních návrhů [prakticky shodně jako v žalobním bodě 1a)], přičemž současně dodává, že podjatou přitom není oprávněná úřední osoba určená na správním orgánu I. stupně pro toto řízení. Na tuto námítku bylo reagováno v rozhodnutí žalovaného ze dne 13.4.2012, kdy uvedl, že podle § 14 odst. 2 správního řádu lze namítat právě podjatost konkrétní úřední osoby. Žalobkyni však není taková konkrétní úřední osoba, která by byla podjatá, známa, současně žádné skutečnosti svědčící pro vyloučení některého z pracovníků správního orgánu I. stupně nevyplývají ani ze spisu.

Podruhé žalobkyně uplatnila námitku podjatosti v podání ze dne 25.4.2012, kdy uvedla, že je podle ní vyloučeno, aby počtvrté rozhodoval o věci správní orgán, který jednal již 3x vadně. Co do důvodů podjatosti odkazuje na odvolání ze dne 10.3.2012. Na podání ze dne 25.4.2012 reagovala vedoucí odboru financí, vnitřních věcí a majetkového správního orgánu I. stupně sdělením ze dne 30.5.2012, v němž uvedla, že žalobkyně jednak neuplatnila tuto námitku bez zbytečného odkladu, jednak neuvádí žádnou konkrétní úřední osobu, která by měla být podjata.

Podáními ze dne 25.4.2012 a 1.6.2012 žalobkyně žádala žalovaného (stále ze stejných důvodů), aby projednáním věci byl pověřen jiný úřad městského obvodu. Reakci žalovaného představuje sdělení ze dne 19.6.2012, kde jednak uvádí výklad ust. § 131 odst. 2, 4 správního řádu shodně jako ve vyjádření k žalobě, dále pak zdůrazňuje, že úřední osob a, vůči níž by byla namítána podjatost, není žalobkyni známa, ze spisu žádné skutečnosti svědčící pro vyloučení neplynou, a samotná skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu bylo již 3x odvolacím správním orgánem zrušeno ani skutečnost, že všemi dosavadními třemi rozhodnutími správního orgánu I. stupně byl trvalý pobyt žalobkyně zrušen, nepředstavují důvody pro vyloučení ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu.

Dále žalobkyně uplatnila námitku podjatosti v odvolání ze dne 5.7.2012, kdy jednak odkázala na obsah odvolání ze dne 10.3.2012, jednak tuto argumentaci zopakovala a vztáhla ji i k rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 25.6.2012.

Na tuto námitku reagovala opět vedoucí odboru financí, vnitřních věcí a majetkového správního orgánu I. stupně sdělením ze dne 24.7.2012, kde zdůraznila, že žalobkyně stále neuvádí žádnou konkrétní oprávněnou úřední osobu. Dále zdůraznila, že žalobkyně neuvádí žádný konkrétní zájem úřední osoby na výsledku řízení, pro který by mělo být pochybováno o nepodjatosti konkrétní úřední osoby.

Na námitku reagoval i žalovaný v napadeném rozhodnutí, kde argumentuje jako ve sdělení z 19.6.2012.

Jeví-li se žalobkyni jako nepatřičné, aby o podjatosti rozhodoval pracovník téhož správního orgánu, nezbyvá než konstatovat, že skutečnost, že o podjatosti oprávněné úřední osoby rozhoduje její představený na téže úřadě, výslovně stanoví zákon - § 14 odst. 2 věta třetí správního řádu. Z tohoto důvodu je třeba vyhodnotit žalobní bod 1c) jako nedůvodný.

Týká-li se námitek žalobkyně, že mělo být postupováno dle § 131 odst. 4 správního řádu, lze žalobkyni přisvědčit v tom, že namítala-li podjatost úřadu I. stupně jako celku, mělo být žalovaným posouzeno, zda není právě postup dle § 131 odst. 4 správního řádu namístě. V tomto směru je soud nucen korigovat nesprávné závěry žalovaného, že tento postup je nemožný k podnětu účastníka řízení, ale lze k němu přistoupit jen na podnět úřadu, jehož všichni pracovníci již byli vyloučeni. Správní řád totiž v ustanovení § 14 totiž neurčuje, od koho by měl podnět pocházet. V případě podjatosti všech, kdo by mohli být na I. stupni oprávněnou úřední osobou, totiž – například v případě tzv. podjatosti systémové připuštěné rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20.11.2012 č.j. 1 As 89/2010-119, Sb. NSS č. 2802/2013, www.nssoud.cz – totiž může být namístě právě okamžitý zásah nadřízeného správního orgánu, aniž by předtím byla podjatost každého konkrétního pracovníka zdlouhavě řešena správním orgánem I. stupně. Konečně podjatost může být též odvolacím důvodem, kterým je povinen se odvolací orgán zabývat bez ohledu na projednání námítky podjatosti představeným na I. stupni. Skutečná podjatost může být totiž i k námitce účastníka řešena kdykoli

v řízení (pouze v případě, kdy ji účastník nenamítne bez zbytečného odkladu, není třeba vydávat usnesení – srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1. 2013 č.j. 1 As 89/2010-152, www.nssoud.cz).

Postupu dle § 131 odst. 4 správního řádu však žalobkyně dosáhla svými podáními ze dne 25.4.2012 a 1.6.2012 směřovanými žalovanému, na která bylo reagováno sdělením ze dne 19.6.2012. Námitka, že podle § 131 odst. 4 správního řádu nebylo postupováno [žalobní bod 1b)], proto důvodná není.

Namítá-li žalobkyně, že na podání ze dne 25.4.2012 a 1.6.2012 nebylo reagováno, opak je pravdou – reakci představuje právě sdělení žalovaného ze dne 19.6.2012.

Namítá-li žalobkyně dále, že o jejích podáních ze dne 25.4.2012 a 1.6.2012 nebylo formálně rozhodnuto, pak na rozdíl od jiných případů delegace podle § 131 správního řádu, není pro postup dle § 131 odst. 4 správního řádu vyžadována forma usnesení. Pozitivní závěr o delegaci totiž vyjádří podle dikce tohoto ustanovení nadřízený správní orgán *pověřením*. To samozřejmě neznamená, že by se podnětem nadřízený orgán nemusel zabývat vůbec, forma přípisu se sdělením důvodů, které tento správní orgán přijal, však v takovém postačuje. Ani žalobní bod 1d) proto soud důvodným neshledal.

Stěžejní z otázek podjatosti je posouzení žalobního bodu 1a), tedy skutečnosti, zda byly námitky podjatosti vznášeny průběžně žalobkyní a uplatněné nakonec i žalobním bodem 1a) (prakticky v nezměněném stavu) důvodem pro vyloučení některého z pracovníků správního orgánu I. stupně (či všech), anebo nikoli.

Dle § 14 odst. 1 správního řádu každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

Ve shodě se správními orgány obou stupňů krajský soud konstatuje, že pro vyloučení pracovníka správního orgánu musejí být dány dvě podmínky:

- 1) poměr k věci či k některé z osob účastnících se na řízení, a
- 2) zájem na výsledku řízení.

Je obecným pravidlem pro všechna řízení prováděná správními orgány a soudy, že důvodem vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu příslušné osoby v řízení o projednávané věci nebo v jejím rozhodování (výslovně vyjádřeno např. v § 14 odst. 4 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění).

V posuzované věci je nutno konstatovat, že většina námitek žalobkyně, z nichž tato dovozuje podjatost, spočívá právě na procesním postupu správního orgánu I. stupně a na jeho rozhodování (včetně zamítnutí důkazních návrhů a hodnocení důkazů, zrušení předcházejících rozhodnutí). Tyto námitky nejsou

důvodem pro vyloučení oprávněné úřední osoby (osob) a správně tedy byly vyhodnoceny jako nedůvodné.

Jediná skutečnost, z níž plyne alespoň náznak důvodů, které by mohly být důvody vyloučení oprávněné úřední osoby, jsou tak namítané místní vlivy.

Žalobkyně sice argumentuje veřejným míněním v městském obvodu, které jí nemělo být nakloněno, a situací, kdy o věci rozhodoval úřad, který se nachází nedaleko od předmětného domu, nikdy však neuvedla žádnou konkrétní okolnost, pro kterou by bylo možno usuzovat ať už na poměr oprávněné úřední osoby či jakékoli osoby na úřadě I. stupně k věci či kterékoli z osob na řízení se účastnících (dokonce z okruhu podjatých osob výslovně vyloučila právě osobu, která byla určena jako oprávněná – viz podání ze dne 10.3.2012), natož na zájem kterékoli této osoby na výsledku řízení.

Krajský soud proto uzavírá, že žalobkyně nikdy neuvedla žádné skutečnosti, pro které by námitka podjatosti mohla být posouzena jako důvodná, protože konstatuje, že nedůvodným je i žalobní bod 1a).

Současně je třeba konstatovat, že počet zrušených (dříve vydaných) rozhodnutí ve věci není sám o sobě důvodem k závěru o nezákonnosti rozhodnutí posledního – rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2012, které především je podle § 75 s.ř.s. předmětem nynějšího soudního přezkumu. Ani žalobní bod 2) proto nemůže být shledán důvodným.

Krajský soud se proto dále zabýval meritem věci – otázkou, zda byly naplněny podmínky § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobkyně [žalobní body 3) – 5)].

Podle tohoto zákonného ustanovení ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.

Uvedené ustanovení tak stanoví dvě základní podmínky, které musejí být splněny současně:

- 1) zánik užívacího práva občana k objektu nebo jeho části, a
- 2) neužívání objektu nebo jeho části tímto občanem.

Pro vymezení, zda byla naplněna první z těchto podmínek, je nutno nejprve věnovat pozornost žalobnímu bodu 1), jímž žalobkyně tvrdí, že její právo užívat předmětný dům či jeho část je založeno na rodinném právu, není odvozeno od vlastnického práva rodičů.

Dle § 85 odst. 1 zákona o rodině vyživovací povinnost rodičů k dětem trvá do té doby, pokud děti nejsou samy schopny se živit.

Podle ustálené právní teorie i praxe rodiče plní svoji vyživovací povinnost k dítěti zejména výkonem osobní péče o dítě, naturálně, poskytováním bydlení apod. (srov. např. Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Komentář. 3. vydání. C. H. Beck, Praha 2005, str. 379; nález Ústavního soudu ze dne 26.1.2006 sp. zn. IV. ÚS

257/05, nals.usoud.cz; rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28.1.1970 sp. zn. 5 Cz 110/67, Sb. NS č. 62/70, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.12.2009 sp. zn. 26 Cdo 257/2008, www.nsoud.cz, aj.). Poskytování bydlení je tak součástí vyživovací povinnosti rodičů k dětem. Povinnost rodičů poskytovat bydlení dětem pak trvá do doby, než jsou schopny (nikoli ochotny) zaopatřit si vlastní bydlení (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25.2.1963 sp. zn. 5 Cz 3/63, Sb. NS č. 44/63, ze dne 24.11.1999 sp. zn. 26 Cdo 1909/98, ze dne 16.3.2004 sp. zn. 26 Cdo 1903/2003, ze dne 15.4.2004 sp. zn. 26 Cdo 2666/2003, vše www.nsoud.cz, aj.).

V případě žalobkyně je evidentní, že je schopna sama se živit (pracuje v Praze) a je s to si zaopatřit i vlastní bydlení (bydlí v Praze s manželem). Proto je nutno uzavřít, že právo na bydlení u rodičů založené žalobkyní § 85 zákona o rodině již bezpečně zaniklo.

Nelze však přehlížet, že ve vztahu žalobkyně a jejich rodičů existuje i vyživovací povinnost mezi předky a potomky (§ 88 a násl. zákona o rodině). Tato vyživovací povinnost však nastupuje jen, pokud toho oprávněná osoba nutně potřebuje (§ 90 zákona o rodině).

Jak již bylo řečeno shora, je evidentní, že tu není nutná potřeba zajištění bydlení žalobkyně, která svou potřebu bydlení zajištěnu má (bydlí s manželem v Praze). Ani vyživovací povinnost rodičů vůči žalobkyni, která by byla založena na vyživovací povinnosti předků k potomkům tu proto není.

Žádné jiné ustanovení zákona o rodině pak ve vzájemném vztahu žalobkyně a jejich rodičů nezakládá žalobkyni právo u rodičů bydlet. Žalobní bod 4) je tedy také nedůvodný.

Krajský soud tak v povaze žalobkynina práva bydlení v předmětném domě přisvědčuje žalovanému, který správně vycházel z dosavadní judikatury k těmto věcem (kupř. právě žalovaným odkazovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.6.2010 ve věci sp. zn. 26 Cdo 2280/2009, www.nsoud.cz), že právo žalobkyně bydlet v předmětném domě bylo založeno na souhlasu jejich rodičů jako vlastníků domu. Takový důvod užívání zaniká odvoláním souhlasu vlastníka domu s bydlením jiné osoby.

Proto se krajský soud dále zabýval tím, zda tento souhlas byl vůči žalobkyni platně odvolán [žalobní bod 3)].

Týká-li se odvolání souhlasu otcem i matkou žalobkyně [žalobní body 3a) – 3b)], pak i pod odhlédnutí od skutečností, že žalobkyně sama v žalobě tvrdí, že její rodiče nechtějí, aby v domě bydlela, součástí spisu je i rozsudek Okresního soudu v Ostravě v rozsudku ze dne 11.8.2010 č.j. 59 C 284/2009-72, který odvoláním tohoto souhlasu oběma žalobkyninými rodiči argumentuje, a který byl bezpochyby žalobkyni doručen, když ho sama 30.3.2011 do správního spisu založila. Tím nejpozději došlo k tomu, že žalobkyně byla s odvoláním souhlasu rodičů s bydlením seznámena. Ani žalobními body 3a) – 3b) proto nemůže soud přisvědčit.

Namítá-li dále žalobkyně žalobním bodem 3c), že odvolání souhlasu otcem žalobkyně bylo v rozporu s dobrými mravy, krajský soud zdůrazňuje, že k otázce

dobrých mravů v obdobných situacích se v poslední době vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 29.4.2014 sp. zn. I. ÚS 3113/13, nalus.usoud.cz, v němž uvedl, že z hlediska obecných principů fungování rodiny je na generaci mladší, aby v rodinných sporech v době ustoupila. Dítě má totiž své rodiče ctít a respektovat (§ 35 zákona o rodině) a je přirozeným během věcí, že to bývají děti, které „vylétnou z rodinného hnízda“ a nikoliv naopak, že by (ad absurdum) si rodiče měli budovat „hnízdo“ nové, ač již jedno vystavěli.

Krajský soud pak již jen obtížně nalézá pochopení pro skutečnost, že se žalobkyně v této souvislosti dovolává usnesení Ústavního soudu ze dne 31.1.2012 sp. zn. IV. ÚS 3449/11, nalus.usoud.cz. Tímto usnesením totiž byla odmítnuta ústavní stížnost proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.8.2011 č.j. 8 As 39/2011-71 s tímto odůvodněním (které soud pro jeho stručnost přebírá doslova a celé):

„Stěžovatel se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku obecného soudu v jeho správní věci s tím, že byl zkrácen na svém právu na spravedlivý proces ve smyslu článku 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článku 14 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

Ústavní soud nepokládá za nutné rekapitulovat průběh řízení před obecnými soudy, jehož byl stěžovatel účastníkem, ani obsah napadeného rozhodnutí, neboť obě je Ústavnímu soudu i účastníkům řízení známo.

Vyslovené právní názory a o něj se opírající právní závěry ve věci rozhodujícího Nejvyššího správního soudu jsou z hlediska zachování kautel ústavnosti zcela akceptovatelné; nenesou znaky protiústavní nepředvídatelnosti v soudním rozhodování, svévole, extrémního interpretačního vykročení z chápání naplnění podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu, iracionality či jiného porušení zásad spravedlnosti. Maje stěžovatelem naříkané rozhodnutí za ústavně souladné, může Ústavní soud na jeho příléhavé odůvodnění pro stručnost odkázat.

S ohledem na výše uvedené odmítl Ústavní soud podanou ústavní stížnost dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.“

Pokud (snad) chtěla žalobkyně tímto způsobem poukázat na skutečnost, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.8.2011 č.j. 8 As 39/2011-71, www.nssoud.cz, byl shledán ústavně souladným, pak v tomto rozsudku bylo vysloveno (závěry obsahuje část VI.2, tj. body 18. – 24.), že:

- zánik užívacího práva k jedné nemovitosti nezaniká jen tím, že určité osobě vznikne užívací právo k nemovitosti jiné;
- pokud osoba oprávněná z věcného břemene bydlení neumožnila svému synovi bydlení, ale jen úschovu osobních věcí, nesvědčí tomuto synovi užívací právo k tomuto bytu,

- setrvává na závěrech rozsudku ze dne 23.10.2008 č.j. 3 As 38/2008-32, www.nssoud.cz, že pojem „neužívá-li“ je třeba vyložit ve smyslu faktické realizace práva na bydlení, a
- nemůže být přihlíženo k úplně všem konkrétním okolnostem případu, neboť pokud oprávněný navrhovatel v řízení prokáže, že daná osoba objekt neužívá, a že její užívací právo k tomuto objektu zaniklo, správní orgán musí návrhu vyhovět (zde se odkazuje na rozsudek téhož soudu ze dne 25.11.2009 č.j. 6 As 15/2009-110, www.nssoud.cz). Uvádí výslovně, že další stěžovatelem uváděné okolnosti jsou proto pro posouzení věci nepodstatné.

Z uvedeného je evidentní, že žalobkyní odkazovaná judikatura nemůže žalobkynin názor o nemravnosti odnětí souhlasu k bydlení otcem žalobkyně nikterak podpořit.

Důvodným tak nebyl shledán ani žalobní bod 3c).

K žalobnímu bodu 5) (žalobkyně dům fakticky neužívá, nikoli však proto, že by jej dobrovolně opustila, ale proto, že byla otcem vyhozena), krajský soud zdůrazňuje, že slovo „neužívá-li“ obsažené v § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je soudy rozhodujícími ve správním soudnictví konstantně vykládáno tak, že reflektuje jen a pouze faktický stav, a to bez ohledu na jeho důvody. Jestliže někdo v bytě (domě) dlouhodobě nebydlí, pak zákon o evidenci obyvatel akceptuje tento faktický stav bez ohledu na to, proč tato osoba své právo nerealizuje (nevyužívá) (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.10.2008 č.j. 3 As 38/2008-82, jehož závěry byly zopakovány např. i v žalobkyni nepřímo odkazovaném rozsudku téhož soudu ze dne 30.8.2011 č.j. 8 As 39/2011-71, vše www.nssoud.cz). Tuto judikaturu nejvyšší soudní instance ve správním soudnictví podepsaný soud plně respektuje, s ní se ztotožňuje a ani v nyní posuzované věci neshledal důvody, pro které by se od ní měl odchýlit.

V této souvislosti krajský soud zdůrazňuje, že všechny správními orgány vyslechnuté osoby (včetně žalobkyně) se – bez ohledu na ostatní obsah jejich výpovědí, který je s ohledem na shora uvedené judikatorní závěry pro posouzení věci nepodstatný – shodly na to, že žalobkyně od r. 2006 předmětný dům fakticky neužívá. Tak byly jejich výpovědi správně vyhodnoceny i správními orgány, kterým nelze účinně vytýkat, že se blíže nezabývaly obsahem výpovědí, který byl pro posouzení věci nerozhodný, pokud dostaly své povinnosti tuto nerozhodnost v odůvodnění rozhodnutí vyslovit a zdůvodnit (jak v napadeném rozhodnutí žalovaný také na str. 4 – 5).

Namítá-li žalobkyně své silné citované vazby k Polance nad Odrou, napadené rozhodnutí jí nebrání, aby si bydlení v této lokalitě obstarala (vzhledem k postoji jejich rodičů však patrně na jiné konkrétní adrese).

Chce-li pak žalobkyně bydlet přímo v předmětném domě, krajský soud připomíná, že § 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel vylučuje, aby s přihlášením k pobytu byla spojena vlastnická či jiná práva k objektu, což znamená, že rozhodnutí ohlašovny nemá soukromoprávní důsledky a že se nikdo pouze na základě zaevidování, nezaevidování či zrušení údaje o místu trvalého pobytu nemůže domáhat vydání objektu bydlení, užívacího práva v něm, či naopak jeho vyklizení (tyto účinky údaje o místu trvalého pobytu akcentoval

Nejvyšší správní soud např. v usnesení rozšířeného senátu ze dne 6.2.2007 č.j. 2 As 64/2005-108, Sb. NSS č. 1259/2007, www.nssoud.cz).

Konečně, namítá-li žalobkyně, že celá situace je důsledkem nezákonného, nemravného a nepřátelského jednání jejího otce, pak správním orgánům v přezkoumávaném řízení ani správnímu soudu při přezkoumávání rozhodnutí z tohoto řízení vzešlého nepřísluší řešit rodinné neshody v celé jejich šíři. Situaci obdobnou té, v níž se nachází žalobkyně, řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26.4.2007 č.j. 2 As 64/2005-121, www.nssoud.cz, kdy zdůraznil, že je třeba odlišit charakter údaje o trvalém pobytu na určité adrese, který je navázán na nepochybné právo užívání tohoto objektu, od práva se v určitém objektu zdržovat a nebýt z něho vypuzen svémocným zásahem jeho vlastníka. Posuzování zrušení údaje o trvalém pobytu patří do působnosti správních orgánů a správních soudů, zatímco rozhodování o žalobách na vyklizení přísluší soudům civilním. V řízení před správními soudy pak nelze posuzovat, zda vlastník objektu nezneužil své vlastnické právo, pokud své dcery a manželku donutil k vystěhování z domu, aniž by k tomu využil žaloby na vyklizení. I s touto judikaturu podepsaný soud respektuje, s ní se ztotožňuje a v nyní posuzované věci nemá důvod se od ní odchýlit.

Důvodným nebyl tedy shledán ani poslední z žalobních bodů, a proto podepsaný soud žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., když plně procesně úspěšný žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 23. července 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu